

2024: un any per recordar

L'economia espanyola ha tancat un any per recordar, amb registres extraordinàriament positius. Extraordinaris, perquè han superat amb escreix les expectatives prèvies. I extraordinaris, perquè s'han produït en un context que no ha estat especialment favorable. De fet, el context ha estat advers en diverses dimensions. Però, segurament, el més important és que, més enllà de les grans xifres macroeconòmiques, la bona marxa de l'economia espanyola, i en especial del mercat laboral, està propiciant que la situació de les llars millori, tot i que encara són molts els col·lectius que es troben en una situació difícil.

Les previsions que es fan a un any vista rarament encerten la dècima. En els 15 últims anys, la mitjana de les previsions de creixement de les principals cases d'anàlisi només ho ha aconseguit una vegada. Les previsions de CaixaBank Research només han fet diana en dues ocasions. En general, el món dels profetes econòmics està poblat per persones pessimistes o conservadores. És preferible que les coses vagin millor del que s'esperava que no que t'enxampi el toro. Així, el 63% de les vegades, el creixement econòmic acaba sent superior al pronosticat. No obstant això, en la majoria de les ocasions, les desviacions són relativament petites, de 0,6 p. p. de mitjana. Poques vegades superen el punt percentual. En canvi, en els dos últims anys, el creixement econòmic ha estat gairebé 2 p. p. superior al previst: 1,7 punts el 2023 i 1,9 punts el 2024. Normalment, quan hi ha sorpreses positives a Espanya, també n'hi ha a Europa d'una magnitud similar. Però aquest cop no ha estat així. Tal com s'esperava, la situació econòmica europea s'ha mantingut relativament feble, la qual cosa fa que la sorpresa de l'economia espanyola sigui encara més remarcable.

En part, el dinamisme de l'economia espanyola ha estat fruit d'un creixement demogràfic superior a l'esperat. Això ha impulsat l'activitat i la generació d'ocupació. El 43% de l'augment dels afiliats a la Seguretat Social correspon a estrangers. Això també ha impulsat el consum de les llars, que, l'any passat, va aportar al voltant de la meitat del creixement del PIB. El consum públic també va ser superior a l'esperat. El major creixement de l'economia i, de retruc, dels ingressos de les Administracions públiques va permetre una major despesa pública, sense que, previsiblement, s'hagi generat una desviació significativa del dèficit públic. Malgrat que això també vol dir que no s'ha aprofitat la conjuntura favorable per accelerar el ritme de sanejament dels comptes públics. Finalment, la demanda externa i, en especial, les exportacions de serveis van ser l'altre puntal del creixement. Durant els primers compassos de l'any, el

protagonisme va ser per a les exportacions de serveis no turístics, que es van consolidar com la principal partida exportadora de serveis, amb un pes del 7,4% del PIB. Per la seva banda, les exportacions de serveis turístics també van mantenir un dinamisme sorprenent, i el seu pes se situa ja en el 5,4% del PIB.

Més enllà dels principals factors que van impulsar el creixement de l'economia espanyola, hi ha dos elements que, l'any passat, no van tenir tant de protagonisme, però que poden ser claus de cara al futur. El primer és la recuperació de la inversió, que sembla que es va començar a forjar en el tram final del 2024. Fins llavors, la inversió s'havia mantingut relativament feble, frenada per l'augment dels tipus d'interès dels últims anys. En el 4T, va avançar un destacable 3,4%, impulsada per la inversió en béns d'equipament. La reducció dels tipus d'interès, que tot fa pensar continuarà enguany, juntament amb l'execució dels fons NGEU, hauria de facilitar que la recuperació de la inversió es consolidi i es converteixi en un dels puntals del creixement de l'economia espanyola enguany, tot i que la incertesa ho pot dificultar.

L'altre element destacable és el ritme d'avanç de la productivitat, que es va accelerar de manera notable el 2024. En concret, el creixement del PIB per hora treballada va assolir l'1,3% en el conjunt de l'any, en relació amb el 0,7% del 2023 i amb el 0,6% de mitjana dels 10 últims anys. Perquè la economia espanyola pugui mantenir un ritme de creixement dinàmic i sostenible, sense dependre dels vaivens demogràfics, i perquè es pugui traduir en millores del benestar econòmic del conjunt de la població, és clau que el creixement de la productivitat es consolidi en cotes similars a les de l'any passat. A més a més, en un context internacional que es va tornant cada vegada més incert, això també facilitaria que l'economia espanyola sigui més resilient.

Oriol Aspachs